

EX JURE CANONICO.

Continuatio Titulorum Libri V. Decretalium.

Ad Tit. XXVII.

I. Clericus, *minori* excommunicatione ligatus, si celebret, nullius quidem *irregularitatis* notam incurrit; *graviter* autem peccat, *Cap. fin. b. t.* *

* Quia Sacramentum percipit in excommunicatione *minore*; quamvis esset in *statu gratiæ* cum Deo: hinc nota, violatione hujus censure non contrahi ab ullo *irregularitatem*. Sed qui? si *in contemptum Ecclesiasticæ discipline*, videlicet, contra prohibitionem Superioris, *communioni excommunicatorum pertinaciter se iniecit*? R. Erit quidem *anathemate feriendus*, sed celebrando, *antequam feriatur*, non fit *irregularis*.

II. Idem, *conferendo Ecclesiastica Sacramenta*, peccat quidem; * sed ab eo collata virtutis non caret effectu; cum non videatur à *collatione*, sed *participatione* Sacramentorum, quæ *in solâ perceptione* consistit, remotus. *ibid.* **

* Sed *venialiter* tantum, ob *indecentiam status*, in quo est talis minister, non, quis sic excommunicatus est in peccato mortali, aut ob hoc meruit sic excommunicari.

** Ex quo non inferas, omnia Sacramenta carere virtutis effectu, si conferantur ab eo, qui à *collatione* remotus est per censuram.

III. Clericus autem ille, qui *majorem* excommunicationem violat, *ex disciplinâ Sæc. XIII.* usque hodiernum in diem mulctatur *irregularitate*, i. e. inhabilitate ad ordines suscipiendos, aut exercendos. *Arg. cap. 9. & fin. b. t.* *

* Hanc *irregularitatis* speciem à *Didaco Hurtado S. J.*, quem virum vocat acutissimi ingenii, & omnigenæ eruditionis, negatam fuisse, refert *Gonzalez in Cap. 4. b. t. num. 5.*, ex unico hoc fundamento, quia non sit in jure expressa, juxta quod requirit *cap. 18. de sent. excom. in 6.* Nos ed usque non imus, accedimus tamen illi, quatenus saltem in jure non invenitur *ante Gregorium IX.*; nam adhuc *Alexander III.* his nunc *pœnam perpetuæ depositionis ab officio sacerdotuli* dictavit, si moniti non redierint sine *dilatione cap. 3. & 4. b. t.*, nunc *tantaxat privationis beneficii cap. 6. & 7. §. un. h. t.*, quam *unâ cum irregularitate* praxis regulariter non infligit, sed *irregularitati acquiescit*, nisi *extraordinaria foret violentiam protervia*.

IV. Qui violat *dubiam*, * non est quidem *omniò culpabilis*, ac in tantum, ut ei sit infligenda pœna, quam Canon minatur his, qui
post

post excommunicationem divina præsumperint officia celebrare; attamen non agunt rectè; quia *in dubiis via est eligenda tutior*, ** sic, ut debuisset potius se abstinere, quàm Sacramenta Ecclesiastica pertractare, *cap. 5. b. t.* ***

* Sive dubium sit *juris*, sive *facti*. In casu d. cap. 5. principale dubium fuit *juris*, an nempe excommunicator, à summo Pontifice *delegatus*, validè egerit, exortum inde, quòd crederat excommunicatus, debuisset præcedere monitorias, cui addi explicatiùs potest, insinuari debuisse ante omnia *litteras commissionis*. Accessit dubium *facti*, an excommunicaverit; cùm excommunicato non nisi per *famam* de sententiâ contra eum prolata constaret. Dubia hæc duo facti erant fundata; neque enim 1.) *Dubium juris* per hoc elisum est, quòd *factum* transitus Episcopi ad aliam Ecclesiam fuerit *notorium*; quia delegatus non jubebatur transirem *absolutè* excommunicare, sed *conditionatè*, videl. *nisi intra 30. dies ab administratione ecclesie cessaret*. 2.) Quoad *dubium facti* non est totum verum, quod tradit hîc *Panormitanus* num. 4. *Habens notitiam sententiæ excommunicationis, etiam per solam famam, debet abstinere à communione fidelium, & sanctorum; aliàs peccat, & INCIDIT IN IRREGULARITATEM, celebrando divina; & in hoc est iste textus valdè notabilis, & quotidie contingit, quòd Episcopi excommunicantur in curiâ, & non habent notitiam excommunicationis, nisi per famam tantùm: idèd tene menti istum textum.... Et ex hoc elicitur unus casus, IN QUO FAMA FACIT PLENAM PROBATIONEM.* Certè fama, quæ sæpè verax, multoties autem mendax, deprehenditur, nunquam plenè probat *in novis*, neque per eam satis constat *de corpore delicti*, quod hîc est *violata censura*. Aliud sanè, quòd interdum fama habeat *effectum obligationis ad abstinendum à proposito*, ut hîc, & in contrahendo matrimonio cum famâ impediementi.

Additio 1. Idem est, si quis violet excommunicationem latam à *jure*, quam eum incurrisse verum dubium est, sive *juris*, sive *facti*, e. g. Si quis Clericum non beneficiatum, in minoribus constitutum, sine habitu clericali incedere solitum, percussisset, aut alium quidem, privilegio Canonis certò gaudentem, sed defensionis causâ, exorto facti dubio, an non excefferit moderamen inculpatæ tutelæ.

Additio 2. Idem est, si quis violet latam ab *Ordinario* excommunicationem, de cujus valore sit dubitandum, sive *ex jure*, sive *ex facto*; ut ut dicatur, contrarium esse certum; neque enim hæc, ultra peccatum arbitrarie pœnæ prætexta *irregularitatis certitudo* probatur, sive *ex cap. 5. b. t.*, sive *ex cap. 40. de sent. excom.*, aut ex illo solenni S. Gregorii M. *Sententia Pastoris, sive justa, sive injusta fuerit, timenda est.* Can. 1. XI. q. 3. Non terreat quempiam *Can. 7. XI. q. 3.*, textus in speciem fortis ex adverso; est enim *Martini Bracarenfis*, qui Canonem *Antiochenum*, relatum ibi *Can. 6.*, malè vertit, pro *depositus*, sive *damnatus*, ponens *excommunicatus*.

Additio 3. Ampliamus, ad exclusionem videlicet *solius irregularitatis*, etiamsi excommunicatus contra sanæ moralis regulam *in dubio, non deposito*, operatus fuisset; nisi postea declaratur *veritas & vigor* excommunicationis; quia nec opinio excommunicationis sine veritate hîc sufficit. A 2 ** Sal-

** Saltem in his, ubi *dispositionis & capacitatis* certitudo moralis ad aliquid licitè aufpicandum requiritur, veluti ad ministrandum in sacris Ordinibus *cap. 12. 18. 24. de homic.*, ad contrahendum matrimonium *cap. 3. de sponsal. cap. 2. de consang.*

*** Ubi *Innocentius III.* rescripsit Capitulo Herbig. in famoso casu *Conradi I.* à Ravensburg, qui sine auctoritate canonicà transierat ab Episcopatu Hildesienfi ad Herbipolensem; cùmque propterea à *Rudolpho* Archiep. Magdeburgensi (qui cum *Moguntino, & Bambergensi*, supersedentibus, ab Apostolico in solidum delegatus erat) non satis providè excommunicaretur, perrexit Missarum solennia celebrare. Vitam & fata ejus refert laboriosus Benedictinus *Ignatius Kropp*, Herbipoli ad Scotos, & S. Stephanum successivè Prior in *Collatione noviss. scriptorum & rerum Wirzburg. Tom. I. pag. 312.* De hoc *Conrado* existant porro in Corpore jur. canon. *cap. 3. & 4. de translac., cap. 5. de Major. & Obed.*

V. Qui excommunicationis contra se latæ ignarus celebrat divina, hunc reddit ignorantia *probabilis* * excusatum; non autem *crassa, supina, & erronea*, ** *cap. penult. h. t.*

* Theologi post *S. Thomam* in materiâ ignorantie utuntur verbis: *Vincibilis, & invincibilis*, & idèd in facto sæpè incidunt in altercationem, an ignorantia vinci potuisset, nec ne, quia terminus iste multùm severus est. Sed Leges æquè ac Canones hæc verba omittunt, quærentes tantùm, an ignorantia sit *probabilis*, id est, an ex causâ suâ, & circumstantiis facti, mereatur discreti judicis attentionem, & admissionem pro excusatione, veluti, si quis tempore publicatæ censuræ absens fuerit, & in absentia celebrarit. Hæc ignorantia etiam vocatur *justa*, sicut *metus justus*, id est justè allegabilis, & meritò exaudienda.

** *Crassa* ignorantia occurrit sæpiùs in jure canonico, quasi *crassæ negligentie*, ut habet *l. 6. ff. de jur. & fact. ignor.*, & coincidit cum *supina*: plus est *affectata*, quam quis studio sibi procurat, vel conservat. *Erronea*, hîc singulariter occurrens, intelligi debet de *errante in jure*. Hæc ignorantie dicuntur *improbabiles, & damnabiles*.

Additio. Humana est regula *Ulpiani* in *l. 6. cit.* *Nec supina ignorantia ferenda est factum ignorantis, ut nec scrupulosa inquisitio exigenda; scientia enim hoc modo æstimanda est, ut neque negligentia crassa, aut nimia securitas satis expedita sit, neque delatoria curiositas exigatur.*

VI. A *necessitate* * quoque excusationem inducunt Doctores, quia Canones irregularitate percutiunt solos *presumentes* divina celebrare; aliud verò est causa *necessitatis*, aliud causa *presumptionis*, & propriæ voluntatis, *Can. 35. VII. q. 1.*

* *The.*

* *Thesis* vera est; sed *hypotheses* necessitatum raro contingunt in excommunicationibus ab homine fulminatis; tunc enim res publicatur, & necessitatibus per alium prospicitur. Doctores videntur potissimum loqui de latis *ab ipso jure*, facto occulto; tunc e. g. Parochus, qui sero vespere diei dominicæ, aut de mane, suadente diabolo, percussit Sacellanum suum, & ex eo agnoscat, se incurrisse sententiam Canonis, poterit ad evitandum murmur, & scandalum plebis, conscientiam prius mundatam, Missam parochialem facere, si alius non adsit, qui suppleat. Sola necessitas *ob infamiam* excommunicati *declinandam* nobis sufficere non videtur, sed requirimus necessitatem *alienam*.

Additio. Metus gravis, adigens ad celebrandum, plerumque incutitur *in contemptum censurarum*, maximè interdicti propter Potentes latis; hoc casu peccat quidem celebrans, sed *irregularitatem* (quod tamen plerique volunt) incurrere nobis non videtur, quia in tali defectus est potius, quam *presumptio* animi, nec movet nos *arg. cap. 5. de his que vi.*

VII. Si excommunicatio sit *evidenter* nulla, * violans eam non incurrit irregularitatem, quia non verificatur de eo *corpus delicti*, nempe, quòd violaverit censuram; neque enim hi: vel nomen sententiæ adest *l. 4. §. 6. ff. de re jud. Clem. 2. in fin. eod.*; nec debet is penam sustinere canonicam, in cujus damnatione non est canonica prolata sententia, *can. 64. XI. q. 3.*

* E. g. Si lata *post appellationem*, aut per nullitatem *intolerabilem*, ut eam vocant nostræ capitula, vulgaris autem stylus *insanabilem*, puta, ex incompetentiâ ferentis, aut absque formâ juris.

Additio. Si Parocho, e. g. Belgii, non liceret per constitutionem Principis coram Officiali Episcopi *in causâ merè temporali*, puta debiti civilis, respondere, & Officialis in præsensè contumacem fulminaret censuram, is verò pergeret parochialia exercere, an fieret irregularis? R. di, quòd non.

VIII. Prædicta de *excommunicatis* divina celebrantibus, i. e. actus sui ministerii solemniter exercentibus, procedunt etiam de *suspensis*, * & personaliter *interdictis*. **

* *Arg. cap. 3. 4.*, ubi æquiparantur, & *cap. 9.*, ubi dispensantur, *h. t. cap. 1. de sent. & re jud. in 6. versu: Sciturus. Cap. 1. in fine de sent. excom. in 6.* Sed hic incidim us in nodum. Compiler S. Raymundus refert in *cap. 2. b. t.* Canonem *Antiochenum*, non prout est in fonte Concilii *Can. 4.*, neque prout in Compilatione primâ, Bernardi nempe Papiensis, sed immutatum, in quo *suspensum*, de quo Canon Antiochenus silet, *degradato* conjungit, de cuius penâ mox infra Thesi

IX. Hanc textus immutationem fecit studiosè, sicut potuit per auctoritatem Gregorii IX. R. Non omnem suspensum conjurxit *degradato*, sed cum duntaxat, qui per contemptum & superbiam aliquid de ministerio sibi interdicto agere presumpsit, & NB. POSTEA ab Episcopo suo CORREPTUS, in incepta presumptione perduraverit.

** Si quis verò, non personaliter interdictus, sciens celebret in loco interdicto, is jure *Decretalium* potest excommunicari, & si nihilominus pergat, beneficio privati Clerici, in arctius monasterium ad peragendam penitentiam detrudi *Monachus*, cap. 7. §. un. b. t.; quod ultimum, cum sit extra usum, commutabitur in arctiorem disciplinam ejusdem monasterii. Jure *Sexti* violans interdictum locale fit irregularis cap. 18 §. un. de sent. excom., sicut quoque ille, qui contra interdictum ingressus in Ecclesiam, ingreditur, agens in suo officio, sicut prius. cap. 20. eod. in 6.

Additio. Multitudine hinc peccante, soli magis rei ordinariâ poenâ puniuntur, ceteri mitiore, erit autem multitudo, si fuerint ultra 60. Cap. 4. b. t.

IX. Episcopos, Presbyteros, Diaconos, pro certis, i. e. manifestis, criminibus justè depositos, ministrantes ab Ecclesiâ omninò abscindi voluit Canon dictus Apostolorum 28us, relatus in cap. 1. b. t. Antiochenus 4us de anno 341. sic abscissos sine spe restitutionis fore, nec locum habere satisfactionis. *

* Ad hunc Canonem respexit fulmen Joannis XII. contra Leodem V III. in Synodo Romanâ anni 964. Refert eum Gratianus in Can. 6. XI. q. 3. ex versione Dionysii exigui in Corpore Canonum. Vidit utique S. Raymundus; & nihilominus, inscribens textum cap. 2. h. t. ex Concilio Antiocheno, eum sic alteravit, ut depositus ministrans, si correptus non destiterit, modis omnibus excommunicetur. Omisit quoque Episcopos, adjecit generaliter alios Clericos Presbyteris. Et hoc servabitur.

Ad Tit. XXVIII.

I. Si quis (sive Clericus, sive Laicus*) baptizaverit, aut aliquod (etiam duntaxat de minoribus) divinum officium exercuerit, non ordinatus, propter temeritatem abjiciatur (per excommunicationem hominis) de Ecclesiâ, & nunquam ordinetur. Cap. 1. b. t.

* Olim fuit rubrica compilerum: de non ordinato ministrante: S. Raymundus adjecit: de Clerico: hinc multi negant, Laicum ministrantem fieri irregularem. Sed debilis hæc est ratio restringendi capituli I. generalitatem propter solam rubricam mutatam.

II. Irregularitas hæc est *tantum particularis*, impediens licitam susceptionem *illius ordinis*, cujus ministerium quis non ordinatus præsumpsit, *cap. 2. b. t. **

* E. g. Diaconus, Missam celebrans, ad quod S. Simeonem Diaconum, Treviris in portâ quondam Martis, sive nigrâ quiescentem, dæmon tentaverat, fit irregularis quoad sacerdotium; quoad ordines susceptos biennio vel triennio suspenditur, & pœnitentiæ subjicitur. *Ibid.*

III. Super gravi hoc sacrilegio cognoscunt inquisitores hæreticæ pravitatis, ubi sunt, aut Episcopi quoad Clericos *privativè*, quoad Laicos *mixtim* cum sæculari iudice, ita ut sit locus præventioni.

IV. Contra eos, qui non-ordinati *Missas faciunt*, vel *confessiones audiunt*, respectivè degradationem, & extraditionem curiæ sæculari decreverunt Romani Pontifices. *

* *Paulus IV. & Sixtus V.* laudati à *Clemente VIII.* in Bullâ: Etsi aliàs g. 1. Tom. 3, Bullar., ubi: *Statuimus, ut quicumque non promotus ad sacrum Presbyteratus ordinem repertus fuerit Missarum celebrationem usurpasse, vel Sacramentalem Confessionem audivisse, à Judicibus S. Inquisitionis, vel locorum Ordinariis, tanquam Ecclesiæ misericordiâ indignus, à foro Ecclesiastico abiciatur, & ab Ordinibus Ecclesiasticis, si quos habuerit, ritè degradatus, STATIM curiæ sæculari tradatur, per Judices sæculares debitis pœnis plectendus.* Hoc *Urbanus VIII.* an. 1628. innovavit, & constituit, nullam esse à minore etate excusationem, modò quis annum vigesimum compleverit. Bulla *Apostolatùs* 79. Tom. 4. *Benedictus XIV.* an. 1744. in Bullâ: *In æternum*, ulterius declaravit 1.) Sufficere unam vicem, nec non, 2.) unam tantum partem Missæ, dummodo quis elevationem hostiæ vel calicis, seu utriusque, peregerit, etiamsi verba consecrationis non pronuntiâssent. 3.) In auditione confessionis pronuntiationem formæ requiri. 4.) Ex testibus singularibus nasci sufficiens indicium ad torturam. 5.) Defectum ordinationis presbyteralis facti probari per literas extrajudiciales Ordinariorum rei. Aliâ Bullâ: *Divinarum.* an. 1757. idem Pontifex noluit mitiorem pœnam, e. g. loco mortis trimerium, vel carceris perpetui, ex eo dîcteri, quòd reus ad interrogationem inquisitoris, an sciat, quâ de causâ carceri inclusus sit, statim fateretur crimen, sed talem à Iudice Ecclesiastico nihilominus tradi debere sæculari ad pœnam capitalem.

V. Quoniam verò Bullæ R. R. Pontificum non sunt ubique locorum, præsertim cum districtione pœnarum, receptæ; hinc Ordinarii non tenentur tales homines *STATIM* extradere curiæ sæculari, quam-

quamprimum eis confiterit de facto, ad poenam capitalem, sed ipsimet pro re natâ mitiorem decernere poterunt. *

* Extra temporale dominium Summi Pontificis vix credo, quod Judices sæculares ubique dictaturi fuissent mortis poenam illi Zelotypo, qui uxoris peccata exploraturus habitu se religiosi induisse, & se ei excepisse tertur ejus confessionem, absolutione datâ. In Hispaniâ trirerium poenam esse, testatur *Gonzalez* in cap. 2. h. t. num. 2. Non Sacerdos semel tantum Missam legens, nec consecrationis formam pronuncians, in subitantiâ delicti similis est Sacerdoti, qui, ut casum habet *cap. 7. de celebr. Missar.*, cum esset in statu peccati mortalis, neque celebrationem omittere posset, peractis cæteris ceremoniis, supprimens consecratoria verba, purum panem, & vinum sumens, decepit populum: hunc verò Episcopus non mox degradabit, & poenæ capitatis extradet. Forfan quoque parceret alicubi *cuiusque minori ætati*. Forfan Ordinarii locorum manebunt quoad Clericos non-Sacerdotes in terminis juris communis, per quod Clerici in eodem delicto mitius puniendi sunt, quàm Laici, *cap. 10. de Judio*.

Additio. Genus mortis, quam impostor, ætate major, *sacra verba consecrationis proferens*, non effugiet, leges nostræ criminales non determinarunt: est iste *falsarius sacrilegus*, falso quidem, & sacrilegio enormi, sed non *primæ classis*, quasi poenam ignis constituit Nemelis Carolina art. 172. P. Baumgärtner S. J. Professor SS. Can. Dillingæ, ad hunc tit. an. 1751. scripsit: *Ante aliquot annos aliquem Eremicolam, attentantem celebrare Missam, ultimo supplicio Neuburgi ad Danubium affectum scio*, sed reticet genus mortis. Böhmer ad eundem tit. ex Corneri chronico, quod Eckartus publicavit, refert Lubecæ quendam igni traditum fuisse; sed aderam singulares malitiæ: *Hermaphroditus* fuit, plures Missas celebravit, de die masculum egit, de nocte foeminam prostibulum: putem igitur, gladium in Germaniâ, laqueum in Galliâ, sufficere, si *semel*; sin *sa pius repetito scelere*, etiam ad regum perveniri posse.

Ad Tit. XXIX.

- I. *Per saltum promoveri* est suscipere Ordinem superiorè, non priùs suscepto inferiore, e. g. si quis ex Subdiacono immediatè ordinaretur Presbyter.
- II. Promotio per saltum est *solo Jure Ecclesiastico* prohibita.
- III. Promotus per saltum validè ordinatur, sed ad *exercitium Ordinis suscepti* requiritur ordinatio omissa. *Cap. un. h. t., & Can. un. dist. 52.*

IV.

IV. Excipitur *Episcopatus*, qui sine *Presbyteratu* susceptus, non solum validè collatus est, * sed nec indiget *ordinationis presbyteralis suppletionè*. **

* Ita multi Canonistæ, præsertim antiquiores, post glossam in *can. un. dist. 52.*, apud *Covarruviam* variar. resol. lib. 1. cap. 10. num. 16., & *Aulissim* Instir. can. lib. 1. tit. 10. num. 1. contra glossam in *d. cap. un. b. t.* verbo: *Ministrare*, ex infirmo argumento cap. 10. de excess. Prælat. Pontificale officium sine altaris ministerio non valet adimpleri. Repugnant Theologi communiter, quibuscum sentit *Ludovicus Thomassin* V. & N. *Discipl. Eccles. part. 1. lib. 2. cap. 36. num. 11. & seqq.*, nec non *part. 2. lib. 1. cap. 86. num. 12. 13. 14.*; contrarius suomet principio, quod *part. 1. lib. 1. cap. 1. num. 9.* præsertim, tantâ verborum emphasi tradidit contra primi nominis Theologos, *Episcopatum non esse extensionem presbyteratus, sed fontem, & originem omnium ordinum, & potestatum spiritualium, inexhaustam plenitudinem, infinitam sacerdotalium functionum, & regiminis ecclesiastici opulentiam, esse scatebram, ex quâ mandant deinceps rivulorum instar dignitates, & ordines omnes Episcopali apice inferiores: à veri specie & similitudine procul esse, qui solum presbyterii extensione constare Episcopatum autumant; certum ex adverso, & inconcussum illud haberi debere, ordinum omnium sacrorum, & dignitatum ecclesiasticarum, virium, ac prerogativarum spiritualium, plenitudinem in Episcopatu, ut in primogenio fonte residere, & inde ceu rivulos effluere ordines & potestates omnes sacerdotales, atque in primis Presbyteratum.* Adde, quæ habet *ibid. num. 10. & 11.* His veris, infero: Ergo qui ordinatur in Episcopum, accipit in suis propriis formis Presbyteratum, Diaconatum, ceterisque Ordines omnes, tanquam partes, & particulas unius alicujus totius.

** Argumentum bonum ex *Actor. 13. v. 2.*; licet enim benè scivissent Apostoli, se prius à Christo Magistro presbyteros, postea ex intervallo episcopos ordinatos fuisse, licet quoque clara appareat distinctio in Actis Apostolorum inter Apostolos, Presbyteros, & Diaconos; non tamen leguntur *Barnabas & Paulus* prius per impositionem manûs facti esse Diaconi, dein Presbyteri, demum Apostoli: sed *orantes, jejunantes, imponentesque eis manus, dimiserunt illos* ad opus ministerii Apostolici. Non solvit hoc argumentum *Franciscus Hallier* libro suo præclaro *de sacr. Elect. & Ordin. part. 2. art. 2. §. 4.*, gratis hoc dici; imò quippe gratis, & non nisi ex præventionem systematis, adstruitur hæc triplex, aut duplex Ordinatio. Firmatur hoc praxi Ecclesiæ Romanæ, de quâ *Joan. Bapt. Rigantius, Romanus*, in Commentario ad Regulam Cancellar. 24. §. 1. num. 12. testatur ex *Joan. Mabillon*. *Commentar. præv. in Ordinem Romanum §. 18.*, *Pagio* criticâ in *Baronium* Tom. 2. ad an. 604. num. 4. & 5., *Edmundo Martene* de antiq. Eccles. ritib. cap. 8. art. 3. num. 9. & 10., præcis temporibus, quando Pontifices potius ex Diaconis, quàm Presbyteris eligebantur, eos, prætermisso Presbyteri gradu, Episcopos fuisse ordinatos; primum fuisse *Gregorium VII.*, qui ex Diacono in Papam electus prius presbyter, dein episcopus consecratus fuerit. Quod postremum quidem non asseram, ob ea, quæ *Joannes XII.* in Synodo Romanâ de Ordinatione *Leonis VIII.* dixit, hunc curialem, ac neophytum à *Sicone Ostiensi* Episcopo jam *Ostiarium*,

Lectorem, Acolytum, Subdiaconum, atque subito Presbyterum fuisse ordinatum, & in Apostolicâ Sede sine aliquâ probatione contra SS. PP. statuta consecratum.

Additio. Photius, malitiosus ille intrusus in Sedem Constantinopolis, inter cætera hanc praxin latinam objecit *Nicolao I. Papæ*, ut constat ex Epist. Photii ad Nicolaum apud Baron. ad an. 861. num. 49., nec non ex Epist. Nicolai 70. apud *Harduin.* Tom. 5. Concil. pag. 309. *Quin & reprehendere satagunt, ... & quia Diaconus, non suscepto Presbyteratûs officio, apud nos Episcopus ordinatur.* Nicolaus excitavit Latinos ad refutandum Græcos, sive, ubi falsa impegerant, sive ubi latinas consuetudines carperant: surrexerunt contra eos cœvi, *Aneas*, Episcopus Parisiensis, & *Ratramnus*, sive *Bertramus*, monachus & presbyter Corbejenfis; iste negavit, Diaconum apud nos ordinari per saltum; ille prior aurem facti veritatem non est diffusus, *quoad aliquos*, sic ordinari solitos, causam reddidit, quod in sublimitate majoris Pontificis consistit etiam honor minoris Sacerdotis.

V. Cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitimâ causâ dispensare potest. *Trid. Sess. 23. de reform. cap. 14. in fin. **

* Atqui hoc jam prius habuit per textum *cap. un. b. t.!* R. Per Trid. potest dispensare Episcopus, sive negligenter, qui erat casus *cap. un.*, sive studiosè, & scienter, promotus quis fuerit per saltum.

Ad Tit. XXX.

I. *Furtivè* ordinantur,

a) Episcopus ab uno tantùm Episcopo, *can. 5. dist. 64.*

b) Clericus ab Episcopo alieno absque dimissoriis, *etiam duntaxat ad primam tonsuram. **

* *Cap. 1. de temp. ordinat. in 6. Trid. sess. 6. de reform. cap. 5. Sess. 14. de reform. cap. 2. Sess. 23. de reform. cap. 8.* Taliter ordinatus ab executione ordinis sic suscepti est ipso jure suspensus, donec suo ordinario videbitur.

Additio. Atqui *Nicænum I.* can. 16., relatum à Gratiano *can. 3. dist. 71.*, voluit irritam esse hujusmodi ordinationem. R. Non solvitur per distinctionem solitam, *quoad executionem C. quoad characterem IV.* Irrita in semetipsâ est *χρηστική*, id est institutio canonica, non *χρηστική*, i. e. manûs impositio consecratoria.

c) Promotus ad ordinem *sacrum* sine aliquâ examinatione. *Can. 5. & fin. dist. 24.* Hic abjiciendus est ex Clero. d. can. fin. Sed hodie tractatur ut cæteri. d)

d) Qui suscipit ordinem, ad quem non est admissus, *cap. 1. b. t. e. g.* admissus eodem die de consuetudine patriæ ad solos 4. minores, si insimul se ingerat subdiaconandis, *cap. 2. b. t.*, aut ad subdiaconatum, si insuper diaconandis, *cap. 3. b. t.*

II. Si Episcopus ante ordinationem protestatus fuerit, *se non intendere ordinare quempiam furtivè aut clandestinè accedentem*, idque serio, & immanendo huic proposito, non est talis ordinatus. *

* Sed propter *dubia*, quæ hinc oriri possent de valore ordinationis, distunderet passim hæc praxis episcopo, velut periculosa adinventio ultra Canones. Quid in casibus ejusmodi ad se delatis resolverit Sacra Congregatio Concilii, scribit *Rigantius* ad Reg. 24. Canc. §. 4. num. 5. & 7.

III. Si, quod per Canones ei licet, *sub anathematis interminatione* hoc prohibuerit, cum furtivè nihilominus accedente, qui fit eo ipso irregularis, dispensat Episcopus; sed non aliter, quàm si delinquens fiat monachus, aut canonicus regularis, & peractâ pœnitentiâ, arbitrio Episcopi injungendâ, aliquanto tempore in monasterio vel canoniâ laudabiliter conversatus fuerit. *Cap. 1. b. t.*

IV. *Extra casum interminatæ excommunicationis*, furtivè ordinatus fit tantùm irregularis *respectivè*, quoad ordinem sic susceptum, & ulteriores suscipiendos, peractâ verò pœnitentiâ dispensat cum ipso Episcopus. *d. cap. 1. b. t.* Si ingrediatur monasterium etiam ejus Abbas. *Cap. 2. eod.*

CASUS CANONICUS.

Quidam Canonicus, in aliâ Ecclesiâ Decanus, eligitur in Episcopum suæ Ecclesiæ, & confirmatur à Papâ, qui ei indulget retentionem Decanatûs, postea ad Ecclesiam Metropolitanam postulatur, & à Papâ transfertur, continuato indulto retinendi prædictum Decanatum, quem & retinuit usque ad mortem.

Q. 1. An per Concordata Germaniæ canonicatus hujus confirmati, & episcopatus translati, his vicibus sint reservati Sedi Apostolicæ? R. Episcopatus est, Canonicatus non est.

Q. 2. Quomodo vacet iste Decanatus? R. Per obitum.

EX